Győri Ítélőtábla
Gf.IV.20.356/2007/4.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítélőtábla dr. Freier József ügyvéd által képviselt **felperes neve felperesnek** dr. Zsédely Andrea ügyvéd által képviselt **alperes neve alperes** ellen 153.459,80 euró számlakövetelés megfizetése iránt indított perében a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2007. július 12. napján meghozott G.20.599/2005/59. számú ítélete ellen a felperes részéről 62., az alperes részéről 60., 63. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

Az ítélőtábla a megyei bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit részben és akként változtatja meg, hogy az alperes által fizetendő tőke összegét 24.459.198,- (Huszonnégymillió-négyszázötvenkilencezer-egyszázkilencvennyolc) Ft-ra, az elsőfokú perköltség összegét pedig 1.920.000,- (Egymillió-kilencszázhúszezer) Ft-ra emeli fel.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.392.000,-(Egymillió-háromszázkilencvenkettőezer) Ft másodfokú perköltséget.

A felek a fentieket meghaladó első- és másodfokú perköltségüket maguk kötelesek viselni.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az alperes és a felperes ügyvezetője mint termelő között 1998-ban határozatlan időre, kizárólagos joggal írásbeli megállapodás jött létre 1998. szeptember 15-től 1999. május 31-ig tartó időszakra, az alperes által biztosított vetőmagból 40.000 m2 alapterületű fóliasátorban termesztendő paprikára.
A peres felek között 2000. június 1-i keltezéssel írásban, határozatlan időre, 12 hektáros területre, kizárólagos joggal történő termesztésre, 2000. augusztus 1-től 2001. május 31-ig tartó termelési időszakra jött létre megállapodás, 2001. július 10-én pedig írásban, határozatlan időre, kizárólagos joggal 18 hektáron való fóliasátras termelésre kötöttek a 2001. augusztus 1-től 2002. május 31-ig tartó termelési ciklusra szerződést.

A felek között 2004-2005 évi termési ciklusra szóbeli megállapodással mezőgazdasági termékértékesítési szerződés jött létre, a felperes ebben 20 hektáros területen vállalta az alperestől beszerzett 12.107.200,- Ft értékű magból a paprika termesztését, kg-onként 0,8 eurós vételár kikötése mellett. 2004. november 11. és 2005. február 5. között a felperes 243.434,8 euró értékű paprikatermést átadott az alperesnek, az ellenértékből az alperes 89.975 eurót fizetett meg, a fennmaradó 153.459,8 eurónak megfelelő 38.364.950,- Ft kifizetését megtagadta.
A felek egymás szerződésszegésére - a felperes a leszállított mennyiség ellenértékének meg nem fizetésére, az alperes pedig jogosulatlan előszállításra, valamint a szerződéses mennyiség átadásának megtagadására - hivatkoztak. 2005. március 7-én a felek között az igények elszámolása nélkül megszakadt a szerződéses kapcsolat.

A felperes módosított kereseti kérelmében a 2004-2005-ös termesztési időszakra létrejött mezőgazdasági termékértékesítési szerződésből eredő vételártartozás jogcímén 153.459,8 eurónak megfelelő 38.364.950,- Ft és ennek 2005. március 7-től a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata, valamint a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadása szerint a felperes által termelt és szállított áru egy részének az ellenértékét az alperes nem fizette meg.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy a kereseti kérelemben hivatkozott összegű tartozását nem fizette meg, ezzel szemben ugyanakkor beszámított a felperes részére átadott paprikamag ellenértékeként 7.990.752,- Ft-ot, a felperes mellett vállalt kezesség folytán teljesített 5.915.000,- Ft-ot, továbbá 21.120.000,- Ft többletkiadást. Utóbbit arra alapította, hogy az alperesnek a felperesi szállítások beszüntetését követően más cégektől, drágábban kellett a paprikát beszereznie. Az alperes mindezeken túl viszontkeresetet terjesztett elő, melyben elmaradt haszon címén 99.264.000,- Ft kártérítés és kamatai megfizetésére kérte kötelezni a felperest. Álláspontja szerint a felperes szerződésszerű teljesítésének elmaradása miatt nem tudta teljesíteni a **"A"**-val megkötött megrendeléseit, így az ebből származó haszontól elesett.

A felperes a kezességgel kapcsolatos alperesi beszámítási kifogást nem vitatta. Vitatta ugyanakkor, hogy az alperes által megjelölt értékű paprikamagot vette volna át. A többletkiadás és az elmaradt haszon iránti igényeket, azok bizonyítatlanságára hivatkozással elutasítani kérte.

A megyei bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 7.712.823,- Ft-ot és ennek 2005. március 7-től a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát, továbbá 5.915.000,- Ft tőkének 2005. március 7-től 2006. március 1-ig járó késedelmi kamatát és 1.140.000,-Ft perköltséget. A fentieket meghaladó kereseti kérelmet és az alperes viszontkereseti kérelmét elutasította.

A bíróság ítéletének indokolásában mindenekelőtt kiemelte, hogy a Helység 1 székhelyű felperes és a H**elység 2** székhelyű alperes jogvitájában az 1979. évi XIII. tvr. 24. §-a szerint a magyar anyagi jog az irányadó, mert a perben a felek ennek vetették alá magukat.

A Ptk. 205. §. (1) bekezdésére, valamint a BDT 2005.1241 számú eseti döntésre utalással kifejtette, hogy mezőgazdasági termékértékesítési szerződés létrejöttéhez az szükséges, hogy a felek minőség és választék szerint meghatározzák a szolgáltatás tárgyát, megjelöljék a teljesítés idejét és helyét, továbbá megállapodjanak az ellenszolgáltatásban.
A bíróság az alperes által csatolt okiratok, a beszerzett mezőgazdasági szakértői vélemény, a felek nyilatkozatai és a tanúvallomások értékelésével megállapította, hogy a perbeli időszakra az alperes 20 hektárra elegendő, 9 kg paprikamagot adott át a felperesnek, 20 hektáron való paprikatermesztésre jött létre a mezőgazdasági termékértékesítési szerződés, azonban elmaradt annak írásba foglalása. A Ptk. 418. §. (2) bekezdése szerint a termékértékesítési szerződés érvényesen csak írásban köthető, de abban az esetben, ha bármelyik fél a szerződésből származó kötelezettségeit teljesítette, az írásba foglalás elmulasztása esetében is érvényes a szerződés. A bíróság azt állapította meg, hogy egyik peres fél sem teljesítette a szerződésből származó kötelezettségeit, a felperes által átadott paprika mennyisége nem felelt meg a 20 hektáron megtermelhető paprikának, az alperes pedig az átadott paprika ellenértékét sem fizette ki teljes egészében. A Ptk. 217. §. (1) bekezdésére figyelemmel a szerződés tehát semmis. A Ptk. 237. §. (1) bekezdése értelmében a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet kell visszaállítani, a Legfelsőbb Bíróság PK 32. számú állásfoglalása szerint, ha a természetbeni visszaadás valamilyen okból nem lehetséges, pénzbeli egyenértéket is meg lehet állapítani. Erre figyelemmel az alperes által sem vitatott összegű felperesi 38.364.950,-Ft-os követelést megalapozottnak tekintette.
A Ptk. 276. §. (1) bekezdése alapján a kezesség körében teljesített 5.915.000,- Ft erejéig támasztott - felperes által sem vitatott - alperesi beszámítási kifogást, továbbá a paprikamaggal kapcsolatos 7.990.752,.- Ft-os beszámítási kifogást alaposnak ítélte. Utóbbi vonatkozásában arra volt figyelemmel, hogy a 20 hektáron termelhető 900 tonna helyett annak csak 1/3-át szállította a felperes, így az átadott mag értékének 2/3-át visszafizetni tartozik.

A többletkiadás címén érvényesített alperesi beszámítási kifogás tekintetében megállapította, hogy az elmaradt felperesi teljesítések miatt az alperes a **"B"** Kft-től és a **"C"** Kft-től összesen 36.746.375,- Ft-ért szerzett be árut, ez 16.746.375,- Ft többletköltséggel járt, ez a felperes hiányos teljesítése miatt elmaradt árumennyiség pótlásának többletkiadása, melynek megfizetésére a felperes köteles.

A bíróság a **"A"**-val létrejött megrendelések körében kifejtette, hogy az elmaradt vagyoni előny mértékének megállapításánál nem a tervezett nyereség, hanem a tényleges haszonkiesés az irányadó, a kár mértékének megállapítása szempontjából csak a reális és ellenőrizhető adatok által igazolt elmaradt haszon ítélhető meg. A perbeli esetben azonban a költségek elemzését érintő könyvszakértői bizonyítás iránti indítvánnyal az alperes nem élt, bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, így az erre irányuló igényét a bíróság elutasította.

A felperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatását, a paprikamag 7.990.752,- Ft ellenértékére, valamint a 16.746.375,- Ft beszerzési többletköltségre irányuló alperesi beszámítási kifogás elutasítását, az alperesi marasztalási összeg felemelését kérte. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az ellentétes peradatok mellett nem tisztázta

kellőképpen az alperes által a felperesnek termelés céljából ténylegesen átadott paprikamag mennyiségét. Hangsúlyozta, hogy legfeljebb 5 zacskóban, összesen 250.000 db mag átvételét ismeri el, több magot nem kapott, az ebből termelt teljes paprikamennyiséget 2005. február 5-ig leszállította az alperesnek, ugyanakkor 2004-ben a **"D"**tól közvetlenül is szerzett be paprikamagot, melyet számlával is igazolt. Arra hivatkozott, hogy a paprikamag kiszállítását csak hiteles vámokmánnyal, a számlázást pedig nem proform, hanem valódi számlával lehet igazolni, ennek hiányában a **"C"** Kft. által a **"E"** cég részére 5 kg paprikamagról kiállított számla és az ehhez kapcsolódó növény-egészségügyi bizonyítvány nem bizonyítja az ott feltűntetett magok kiszállítását. Továbbra is azt állította a felperes, hogy a **"E"** cég a felperes részére szállított 9 kg paprikamagból részesült.
A többletkiadások terén a felperes arra hivatkozott, hogy nem járt el jogellenesen, 2005. február 5-ig 20 kamion paprikát szállított az alperesnek. Az azonnali fizetési kötelezettségének az alperes nem tett eleget. Nem lehet jogellenes és károkozó az a magatartás, hogy ezt követően felhagyott a szállítással. Az alperes szegte meg a szerződést, ezzel kapcsolatos kártérítési igénye jogalap nélküli.

Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az ítélet - az alperesi beszámítási kifogásnak és a viszontkeresetnek való maradéktalan helyt adás útján történő - megváltoztatását, másodlagosan hatályon kívül helyezését kérte. Kifogásolta, hogy a bíróság a Pp. 215. §-ában foglaltak ellenére túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, mikor a felperes által a Ptk. 417. §-ában megjelölt kereseti jogcím tekintetében megállapította, hogy a termékértékesítési szerződés érvénytelen, ugyanakkor a kereset elutasítása helyett hivatalból vonta le az érvénytelenség jogkövetkezményeit. Kifogásolta, hogy a bíróság a viszontkereseti kérelmet bizonyítatlanság miatt utasította el, de nem oktatta ki az alperest, hogy őt terheli a bizonyítási kötelezettség és a bizonyítatlanság következményeit neki kell viselni.
Megítélése szerint tévedett a bíróság, amikor a harmadik személyektől beszerzett paprikavásárlásnál jelentkező többletköltséget nem a felek által elfogadott szakértői véleményben rögzített árrés, hanem a tényleges költségek figyelembevételével határozta meg.
A fellebbezés szerint a bíróság jogellenesen alkalmazott beszámítást a feleknek megítélt ügyvédi munkadíj terén.
Kifogásolta, hogy az ítélet indokolásából a Pp. 213. §-ában foglaltak ellenére sem nem derült ki, hogy a követelések beszámításával a járulékok is beszámításra kerültek-e. Fellebbezési kérelmét pontosítva az alperes előadta, hogy a **"C"** Kft-től ténylegesen nemcsak 98.750 kg paprikát, hanem annál jóval többet kényszerült vásárolni. Amennyiben a bíróság a szerződés semmiségével kapcsolatos álláspontjáról a feleket tájékoztatta volna, úgy az alperes valamennyi megvásárolt paprikamennyiség vonatkozásában előterjesztette volna többletköltség iránti igényét.

Az alperes a felperesi fellebbezésre tett ellenkérelmében kiemelte, hogy **"F"** tanú az általa átadott paprikamag kapcsán minden meghallgatásánál eltérő mennyiséget jelölt meg. Hangsúlyozta, hogy a csatolt vámpapírok és növény-egészségügyi bizonyítvány egyértelműen igazolják, hogy az alperes 17 kg magot vásárolt a **"D"**től, ebből 9 kg paprikamagot szállított le a felperesnek. Ez a szakértő szerint is 20 hektáron történő termesztéshez elegendő. A felperes azzal járt el jogellenesen, hogy a felek közti

megállapodással ellentétben az átvett paprikamagokból nem szállította le az abból termelt teljes mennyiséget. Azt feltehetően másnak adta el, ezzel kárt okozott.

A felperes az alperesi fellebbezésre tett ellenkérelmében kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság az eljárás során a bizonyítási teherrel kapcsolatosan eljárási szabályt nem sértett. A beszámítási kifogásként, illetőleg viszontkeresetként előterjesztett további alperesi igények elutasításakor jogszerűen járt el.

A felperesi fellebbezés részben alapos, míg az alperesi fellebbezés alaptalan.

A felperesi követeléssel szemben az alperes Ptk. 276. §. (1) bekezdésén alapuló - 5.915.000,- Ft összegű - beszámítási kifogásának az elsőfokú bíróság helyt adott, ezen ítéleti rendelkezés fellebbezés hiányában a Pp. 228. §. (1) bekezdésére figyelemmel jogerőre emelkedett, felülbírálata nem képezte a másodfokú eljárás tárgyát.

A fentiek előrebocsátása mellett az ítélőtábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a per eldöntéséhez szükséges körben lefolytatta a bizonyítást, a peradatok okszerű mérlegelésével helyes tényállást állapított meg, döntése azonban részben téves jogi álláspontón alapszik.

Az ítélőtábla nem osztotta azt az elsőfokú ítéletben kifejtett álláspontot, hogy a felek között a perrel érintett termelési ciklusra nem jött létre érvényes mezőgazdasági termékértékesítési szerződés.
Megállapítható, hogy a per anyagát képező - 53. sorszám alatti csatolt - mindhárom szerződés határozatlan időre köttetett, hosszú távú együttműködési megállapodásnak minősül, feltételeik - az adott termelési ciklus elteltével - módosíthatók.
Az utolsó írásbeli szerződés a felek között 2001. júliusában született, az azt követő években azonban a korábbi írásbeli megállapodások szóbeli aktualizálása mellett folyamatos volt a felek gazdasági együttműködése.
Nem lehet az írásba foglalás hiánya miatt érvénytelennek minősíteni a mezőgazdasági termékértékesítési szerződést, ha a felek a határozatlan időre írásban kötött, több éven keresztül írásban megerősített keretszerződésükben részletesen megállapították a kölcsönös kötelezettségeiket, majd a per által érintett termelési ciklusra nézve - a korábbi évek bevett gyakorlatának megfelelően - a termelendő mennyiséget és ellenértéket tekintve az írásbeli keretszerződést szóban módosították. A termelő a szerződött mennyiség több, mint egyharmadát megtermelte, leszállította, a megrendelő a szerződéses árumennyiség megtermeléséhez szükséges teljes vetőmagot átadta és a leszállított termény ellenértékét részben megfizette.

Az ítélőtábla a fentiek mellett azonban utal arra, hogy - az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel szemben - a részben teljesített mezőgazdasági termékértékesítési szerződés érvénytelensége esetén sem az eredeti állapot Ptk. 237. §. (1) bekezdésén alapuló visszaállítására, legfeljebb - a (2) bekezdés szerint - a szerződés hatályossá nyilvánítására és az ennek megfelelő elszámolásra lenne mód.

A felek közötti érvényes szerződésre tekintettel nincs az ügy eldöntésére kihatással, hogy az elsőfokú bíróság az érvénytelenségre irányuló álláspontjáról a feleket nem tájékoztatta, alaptalan tehát az alperesi fellebbezés erre irányuló érvelése.
Az elsőfokú ítélet nem terjeszkedett túl a kereseti-, viszontkereseti kérelmen és a beszámítási kifogáson, hiszen - a szerződés érvénytelenségének megállapítása ellenére is - érdemben, az alperes perbe vitt kérelmeinek megfelelően bírálta el a szerződésszegésre alapított kártérítési igényeket. Ennek körében a bizonyítandó tények és a bizonyítási teher meghatározását tehát nem befolyásolta az elsőfokú bíróság érvénytelenséggel kapcsolatos jogi álláspontja. Mindezek tehát nem alapozzák meg az alperesnek az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelmét.

A per eldöntésének kiindulópontja tehát a felek közti érvényes szerződés.
Mindketten a másik fél szerződésszegésére alapították igényeiket, elbírálásukhoz tehát a felek magatartásának a szerződésben vállalt kötelezettségeikkel való összevetésére van szükség.
Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok teljes körű mérlegelésével helyesen állapította meg, hogy a felek között a 2004-2005-ös termelési ciklusra 20 hektáros termőterületen termelendő paprikamennyiségre jött létre szerződés, az alperes pedig az ehhez szükséges 9 kg paprikamagot a felperesnek átadta. A felperesi ügyvezető, továbbá **"F"** tanú ellentmondásos nyilatkozataival szemben az alperes végig következetes, vámokmánnyal, számlával, növény-egészségügyi bizonyítvánnyal megfelelően alátámasztott (33/A számú iratok) álláspontja 9 kg paprikamag felperes részére való átadását igazolja, a beszerzett aggálytalan szakértői vélemény pedig azt támasztja alá, hogy ez a magmennyiség az alperes által megjelölt 20 hektáros termőterületen való paprikatermesztéshez elegendő.

Az alperes nem vitatta a felperes által leszállított áru mennyiségét, illetve, hogy ennek ellenértékéből a felperesi keresetben foglalt összeget nem fizette meg. Arra hivatkozott, hogy a felperes szerződésszegésével okozati összefüggésben elszenvedett kárainak beszámítására tekintettel jogszerűen tagadta meg a kifizetést.
Az alperes álláspontja szerint a felperes a szerződés alapján csak az alperestől szerezhetett be paprikamagot és csak az alperes részére termelhetett és szállíthatott paprikát. A felperesi gazdasági tevékenység ilyen tartalmú korlátozására kiterjedő szerződéses tartalmat az alperes azonban nem tudott igazolni. A másodfokú eljárás során az alperes úgy nyilatkozott, hogy a becsatolt szerződéseken és a perben már elhangzott nyilatkozatokon kívül a kizárólagossági kikötés tartalmát illetően további bizonyítékot nem tud szolgáltatni. Az írásbeli szerződések 11. pontjában foglaltaknak azonban nem lehet az alperes által hivatkozott értelmet tulajdonítani. Ezek megfelelő értelmezésével csak az állapítható meg, hogy a felperes az alperestől átvett magot, illetve az ebből megtermelt terményt nem adhatja át másnak, arra azonban nem terjed ki a korlátozás, hogy mástól sem vásárolhat magot és ebből másnak sem termelhet. Ilyen tartalmú megállapodás megkötését a meghallgatott tanúk, illetve az alperes képviselőjének nyilatkozatai sem támasztják alá ítéleti bizonyossággal.
Az ugyanakkor nem volt megállapítható, hogy a felperes mindaddig, míg az alperesnek szállított, illetve amíg az alperes a szerződést fel nem mondta, másnak is szállított volna az alperestől - és nem a **"D"**től közvetlenül - beszerzett magból termelt paprikából. A

szakvélemény azt igazolja, hogy a leszállított 330 tonna terménymennyiség arányos a 20 hektáros termőterületen 2005. február 5-ig megtermelhető mennyiséggel.
Az alperes szerződésszegésként jelölte meg, hogy a felperes már novemberben jelentős mennyiségű paprikát szállított le. E tekintetben megállapítható, hogy valóban nézeteltérést okozott az előszállítás, ezzel kapcsolatosan a felek 2004. decemberében **Helység 1-** ben a helyszínen is egyeztettek. Az egyeztetéseket követően azonban az alperes a továbbiakban is befogadta a szállítmányokat, ezek ellenértékét részben ezután is kiegyenlítette, a 2005. április 8-án kelt levele (5/A/2. szám alatti irat) is arról tanúskodik, hogy ezt a problémát lezártnak tekintette, mindezekre figyelemmel a felperesi szállítmányok ellenértékének részbeni kiegyenlítetlensége körében utólag nem hivatkozhat alappal a novemberi előteljesítésekre.
Az alperes a teljesítési határidővel kapcsolatosan az elsőfokú eljárásban azt adta elő, hogy a leszállított paprikamennyiség ellenértékét mindig az idény végén kellett kiegyenlítenie, a másodfokú eljárásban (Gf.4.számú jegyzőkönyv) pedig úgy nyilatkozott, hogy akkor kellett fizetnie, ha a leszállított terményt az alperes sikerrel értékesítette és ennek ára is befolyt. Az ezzel kapcsolatos állításait az alperes azonban nem tudta igazolni. Semmilyen peradat nem támasztotta alá, hogy a felek - akár szóban, akár ráutaló magatartással - módosították volna a korábban írásba foglalt teljesítési feltételeket. Az 1998. június 29-én és a 2001. július 10-én kötött szerződések 7. pontja szerint ugyanis az alperesnek az áru leszállítását, valamint a számla faxon történő átvételét követően azonnal fizetnie kellett az ellenértéket. (A 2000. június 1-jén kötött szerződés 7. pontjának magyar nyelvű fordítása e tekintetben ugyan nehezen értelmezhető tartalommal bír, de az megállapítható, hogy ennek a szerződésnek a francia nyelvű szövege is teljesen azonos a másik két szerződés rendelkezéseivel).
A fentiekre tekintettel tehát az állapítható meg, hogy az alperes sértette meg a szerződésben foglalt teljesítési határidőt, az átvett áru ellenértékének egy részét illetően késedelembe esett. Erre figyelemmel a felperes 2005. február 5-ét követően jogszerűen tagadta meg a szolgáltatás teljesítését, a további szállításokat, a Ptk. 281. §. (2) bekezdés a.) pontja szerint ugyanis az a szerződő fél, akinek a teljesítéssel - jelen esetben az áru leszállításával - elől kell járnia, a szolgáltatást biztosíték hiányában megtagadhatja, ha a szolgáltatást részletekben vagy folyamatosan kell teljesíteni és a másik fél saját szolgáltatásaival - jelen esetben az ellenérték megfizetésével - időközben késedelembe esik, míg a késedelem tart. Ez nem minősíthető tehát a felperes részéről szerződésszegésnek.
A Ptk. 318. §. (1) bekezdése folytán irányadó 339. §. (1) bekezdése alapján az alperesnek kellett bizonyítania a kártérítés iránti követelése körében, hogy a felperes magatartása szerződésszegésnek minősül és a jogellenes magatartással okozati összefüggésben az alperest kár érte. Az alperes kártérítési igénye körében tisztában volt a bizonyítandó tényekkel, a bizonyítási teherrel. Az elsőfokú bíróság felhívására úgy nyilatkozott, hogy igénye jogalapját tekintve sincs további bizonyítási indítványa (49., 52., 58. számú jegyzőkönyvek). A másodfokú eljárásban sem tudott további bizonyítást felajánlani. Bizonyítási kötelezettségének tehát nem tudott eleget tenni, jogellenes felperesi magatartás hiányában pedig nem lehet alapos a kártérítési igénye.
Az elsőfokú bíróság tehát az elmaradt haszon megtérítésére irányuló viszontkereset elutasításával érdemben helyes döntést hozott, tévedett azonban, mikor - a szerződésszegés bizonyítottságának hiányában - a beszerzési többletköltséggel kapcsolatos beszámítási kifogásnak 16.746.375,-Ft erejéig helyt adott.

Alaptalan a paprikamag arányos részének megtérítésére irányuló ítéleti rendelkezéssel kapcsolatos felperesi fellebbezés. A szerződés szerint az átadott paprikamag mindvégig az alperes tulajdonában marad. A felek szerződéses együttműködésének megszűntét követően a felperes az átvett maggal, illetőleg annak ellenértékével elszámolni tartozik. Miután a felperes a szerződéses terménymennyiségnek hozzávetőleg egyharmadát teljesítette, helytállóan jutott az elsőfokú bíróság arra az álláspontra, hogy a teljes szerződéses terménymennyiség megtermeléséhez szükséges paprikamag értékének arányos - kétharmad - részét megtéríteni köteles.

A fentieken túl - az alperesi fellebbezésre tekintettel - az ítélőtábla rámutat arra, hogy az elsőfokú ítélet 15. oldalának harmadik bekezdése megfelelő indokolást tartalmaz a követelések járulékainak beszámítása vonatkozásában. A váltókezességgel kapcsolatos alperesi beszámítási kifogásban érvényesített követelés esedékessége 2006. március 1. volt, a felek egymással szemben támasztott egyéb igényeinek esedékessége pedig 2005. március 7. Az azonos esedékességgel rendelkező követelések tőkeösszegének beszámításával egyidejűleg a kamatkövetelések is megszűntek. A váltókezességre alapított alperesi követelés csak 2006. március 1-jén járt le, beszámításra csak lejárt követelések esetén van lehetőség, a kezességgel kapcsolatos követelés tőkeösszegét csak ekkortól számíthatta be az elsőfokú bíróság a felperesi követelés összegébe. A korábbi - 2005. március 7-től 2006. március 1-ig terjedő - időszakra az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest az 5.915.000,- Ft tőkeösszeg késedelmi kamatának megfizetésére.

Alaptalanul kifogásolta az alperesi fellebbezés a felek javára megállapítható perköltség egymással szembeni beszámítását. Részleges pernyertesség esetén a Pp. 81. §. (1) bekezdése szerint a bíróság a perköltség felől a pernyertesség arányának, valamint az egyes felek által előlegezett költségek összegének figyelembevételével határoz. Az egységes ítélkezési gyakorlat ezen rendelkezés alkalmazása során következetesen alkalmazza a feleknek járó perköltség egymással szembeni beszámítását.

Az ítélőtábla a fentebb kifejtettekre figyelemmel a megyei bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. §. (2) bekezdés második fordulata alapján részben megváltoztatta, a felperesnek fizetendő tőke összegét a beszerzési többletköltségek címén érvényesített alperesi beszámítási kifogás elsőfokú bíróság által alaposnak talált összegével felemelte. A per főtárgyára vonatkozó ítéleti rendelkezések részbeni megváltoztatása szükségessé tette a perköltséggel kapcsolatos ítéleti rendelkezés megváltoztatását is. Ennek során az ítélőtábla a pernyertesség-pervesztesség megváltozott arányára volt figyelemmel. Az elsőfokú eljárás teljes pertárgyértéke (kereset és viszontkereset együttes perértéke) 135.628.950,- Ft volt, ehhez képest a felperes 90 %-ban minősül pernyertesnek, 10 %-os arányban pedig pervesztesnek. Ilyen arányban köteles viselni az összesen 1.800.000,-Ft kereseti és viszontkereseti illetéket. A 180.000,- Ft-tal szemben azonban 900.000,- Ft kereseti illetéket rótt le, a különbözetet, 720.000,- Ft-ot az alperes köteles a felperesnek megfizetni. Ugyancsak az alperes köteles megfizetni a felperesnek a pernyertesség-pervesztesség arányának megfelelően a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §. (2) bekezdés c.) pontjában és

(5), (6) bekezdésében foglaltak szerint - ÁFA-val együtt - megállapított 1.200.000,- Ft ügyvédi munkadíjat, azaz együttesen 1.920.000,-Ft elsőfokú perköltséget.

A másodfokú eljárásban a felperesi és alperesi fellebbezésekben vitatott érték együttesen 132.491.200,- Ft volt, a fellebbezési eljárásban a felperes 94 %-ban minősül nyertesnek. Így az általa lerótt 900.000,- Ft-hoz képest az összesen 1.800.000,- Ft fellebbezési illeték 6 %-át, 108.000,- Ft-ot köteles viselni. A különbözetet, 792.000,- Ft-ot az alperes köteles a felperesnek megfizetni.
Az ítélőtábla a fentieken túl - a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §.(5) bekezdésében foglaltakra figyelemmel - a másodfokú eljárásban az elsőfokú eljárás tekintetében megítélt ügyvédi munkadíj felének megfizetésére kötelezte az alperest.
Kimondta továbbá, hogy az ezt meghaladó költségeiket (elsőfokú eljárásban felmerült szakértői munkadíj, továbbá az első- és másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjak fentieket meghaladó részét) a felek maguk kötelesek viselni.

Győr, 2008. június 11. napján

Dr. Zámbó Tamás sk. Dr. Maurer Ádám sk. . Ferenczy Tamás sk.
a tanács elnöke előadó bíró bíró

A kiadmány hiteléül:
Kiadó: